

NAPRAKÉSZ

Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémia Oktatásért - 2010. év díjazottjai

Mostbacher Éva

Mostbacher Éva 1983-ban matematika-kémia szakon főiskolai diplomát szerzett a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem tanárképző karán, majd 1988-ban a Kossuth Lajos Tudományegyetemen kémia szakos középiskolai tanárrá avatták. Első munkahelye a pécsi Egyetem utcai Általános Iskola volt, ahol a főiskolai hallgatók tanítási gyakorlatát vezette. 1993 óta a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában tanít, és a természettudományos tanári munkaközösséget vezeti.

Tanítványainak érdeklődését sikeresen kelti fel nemcsak a kémia, hanem az összes természettudományok iránt. A bőséges magyarázaton és a rendszeres kísérleti bemutatókon kívül tanítási módszerének része az aktuális természettudományos kérdések felvetése és megválaszolása, a környezetvédelemre és az egészségvédelemre nevelés. A gyengébb tanulóknak bármikor készségesen segít az órákon és azok után is.

Évek óta kiemelkedő munkát végez diákjainak felkészítésében a kémia tanulmányi versenyekre, akik az országos döntők és nemzetközi versenyek igen előkelő helyezéseit érik el. Egyik tanítványa az OKTV kémia döntőjének megnyerése után a tokiói Nemzetközi Diákolimpián aranyérmert szerzett kémiából.

A szaktárgyi felkészítés mellett emberiességre, tisztas helytállásra, kemény tanulásra és munkára, valamint az iskola értékrendje szerinti

életre is neveli diákjait, akiknek nemcsak szakmailag, hanem emberileg is példaképük lehet. Tanítványai szívesen foglalkoznak kémiával, számos diákját motiválja a természettudományos területen való továbbtanulásra.

Elekné Becz Beatrix

Elekné Becz Beatrix 1986-ban végzett az ELTE Természettudományi Karán, kémia-fizika szakon. Ötödévtől óraadóként dolgozott a csepeli Jedlik Ányos Gimnáziumban, abban az iskolában, ahol érettségizett. 1985 óta folyamatosan ebben az iskolában tanít, és ér el szép sikereket a kémia eredményes tanításában, népszerűsítésében és megszerettetésében.

Két évig kémia szakos tanátjelöltek külső vezetőtanáraként is működött. Ezt a feladatot is igényesen, magas színvonalon látta el, a hallgatókkal rendkívül jó volt a kapcsolata.

Több mint két évtizedes folyamatos és sokoldalú tehetséggondozó munkásságát bizonyítják az alábbi eredmények:

- az Irinyi János Középiskolai Kémiaversenyen 16 tanulója jutott be az országos döntőbe, közülük ketten 2. és ketten 6. helyezést értek el,
- az OKTV döntőjébe 9 versenyzője jutott be, amelyen egy 2. és egy 4. helyezést szereztek,
- a Curie emléktverseny döntőjéig 34 tanulója juttatta el, akik közül ketten 1. és ketten 2. helyezést értek el,
- a Szegedi Egyetem „Vegyészturna” feladatmegoldó versenyében az elmúlt tanévben két tanítványa 2., két tanítványa pedig 4. lett,
- a KÖKÉL feladatmegoldó versenyében egyik tanítványa 1. helyezést szerzett.

Tanítványai rendszeresen tartanak előadást a sárospataki, illetve a pécsi diákvegyész napokon, több tucat tanítványa tett eredményes felvételi vizsgát kémiából a régi rendszerben, illetve érettségi vizsgát az újban. Több évig vett részt az írásbeli felvételi vizsga feladatkidolgozó bizottságában, illetve az OKTV versenybizottságában.

Elekné Becz Beatrix felkészültsége, oktató-nevelő munkája, annak eredményessége példa lehet minden kémiatanár számára.

Veres Ildikó

Veres Ildikó tanárnő 1978-ban szerzett kémia-fizika szakos középiskolai tanári diplomát a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Az egyetem elvégzése után a Természettudományi Kar Kémiai Szakmódszertani Tanszékén kezdte pályáját. Rendszeresen publikált a „Kémia tanítása” című folyóiratban. 1983-tól dolgozik a debreceni Erdey-Grúz Tibor Vegyipari és Környezetvédelmi Szakközépiskolában.

Munkája során számos iskolai és városi szintű elismerésben részesült, mellyel a rangos kémiaversenyeken elért eredményeit értékelték. Folyamatosan magas színvonalon, nagy szakmai igényességgel dolgozik, fiatalabb kollégáival empatikus, munkájukat rendszeresen figyelemmel kíséri, támogatja.

Eredményei eddigi pályáján a következők voltak:

- Két tanítványa a Grand Prix Chimique nemzetközi kémiaverseny csapatának volt a tagja,
- egy másik tanítványa az OKTV kémia döntőjében 3. helyet szerzett,
- a szakmai érettségi tantárgyak versenyén két diákja volt az első 10 között,
- az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny döntőjén tanítványai az elmúlt 15 év során 2 második, 1-1 harmadik, negyedik és ötödik és 11 további helyezést szereztek.

Szórád Endre

Szórád Endre Zentán született 1956-ban. Az általános iskolát és a gimnázium természettudományi-matematika szakát szülővárosában magyar nyelven fejezte be. Érettségi után tanulmányait az Újvidéki Egyetem Vegyészmérnöki Karán folytatta, petrokémia szakon diplomázott.

Pályafutását Magyaránizsán kezdte a FIM szigetelőanyag gyárban, mint főállású vegyészmérnök. Munka mellett szakmai tantárgyakat tanított a magyaránizsai Beszédes József Műszaki Középiskolában. 2005-ben főállásban a zentai Stevan Sremac Általános Iskolában helyezkedett el, mint kémia-fizika tanár. Ugyanakkor beiratkozott az újvidéki Természettudományi-Matematikai Kar tanárképző szakára, ahol a kémiai tudományokból master képesítést szerzett.

A 2007/2008-as iskolaévben fél munkaidőben kémiát kezdett tanítani a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégiumban. 2008-tól főállásban a Bolyai Gimnázium kémiatanára.

Szórád Endre mint pedagógus és mint tanár is kiemelkedő munkát végez. Tanulóival igen jó kapcsolatot tud teremteni és vállalja a tehetséggondozással járó kihívásokat. Szinte vonzza magához a diákokat korszerű gondolkodásával és végtelen lelkesedésével. Célja nem az, hogy erőszakkal mindenkivel megszerettesse a kémiát, hanem az, hogy aki kedveli az még jobban megszeresse, aki pedig nem rajong érte az legalább ne utálja meg. Aki kedveli a kémiát, annak minden lehetőséget megteremt annak érdekében, hogy tovább fejlődhessen.

Minden belföldi, külföldi illetve nemzetközi versenyzési lehetőséget megragad, hogy a tanulók bizonyíthassák azokon tehetségüket. Tanulóit mindig szakszerűen és pontosan felkészíti a versenyekre. A Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban Szórád Endre büszkélkedhet a legnépesebb szakkörrel. Ez a szakkörökön bemutatott változatos és érdekes kísérleteinek illetve érdekfeszítő és tanulságos előadásainak köszönhető.

Példaértékű összefogás immár tíz éve

Az Ericsson, a Graphisoft és a Richter idén immár tíz éve támogatja évi 9,6 millió forinttal a magyar közoktatásban kiemelkedő, természettudományi tárgyakat oktató pedagógusokat. A három nagyvállalat által létrehozott Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért 2001 óta ítéli oda a Rátz Tanár Úr Életműdíjat évente 2-2 matematika, fizika, kémia és 2005 óta 2 biológia szakos tanárnak, akik kimagasló szerepet töltenek be tárgyük népszerűsítésében és a fiatal tehetségek gondozásában. A három vállalat ezzel a díjjal járul hozzá a magyarországi természettudományos oktatásban végzett tanári munka rangjának, erkölcsi és anyagi megbecsülésének növeléséhez. A 10. Rátz Tanár Úr Életműdíjakat november 17-én adták át a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében.

A 10. Jubileumi Rátz Tanár Úr Életműdíj díjazott tanárai (2010)

Somfai Zsuzsa (matematika)	Budapest, Eötvös József Gimnázium
Deli Lajos (matematika)	Hajdúszoboszló, Högyes Endre Gimn.
Dr. Vida József (fizika)	Eger, Eszterházy K. Tanárképző Főisk
Várnagy István (fizika)	Tatabánya, Árpád Gimn., Bárdos L. Gimn.
Dénes Sándorné (kémia)	Nagykanizsa, Batthyány Lajos Gimn.
Dr. Molnár József (kémia)	Sopron, Berzsényi D. Evangélikus Gimn.
Bán Sándor (biológia)	Szeged, Radnóti Miklós Kísérleti Gimn.
Dr. Mészáros Lukács (biológia)	– Szentendre, Ferences Gimn.

Az idén díjazott két matematikatanár **Somfai Zsuzsa**, a budapesti Eötvös József Gimnázium tanára, aki többek között tankönyveket lektorál és matematikai tantervek kidolgozásában is fontos szerepet játszott; illetve **Deli Lajos**, a hajdúszoboszlói Högyes Endre Gimnázium tanára, akinek a nevéhez a városi tehetséggondozó Deli-szakkör is fűződik. A fizika tantárgy idei díjazottjai **Dr. Vida József** egri tanár, aki többek között az egri Varázsterem interaktív kísérleteit és eszközeit tervezte; valamint a tatabányai **Várnagy István**, aki 45 éves pedagógiai pályája alatt generációkkal szeretettette meg a fizika világát. Kémiából **Dr. Molnár József**, a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium tanára és pályaválasztási felelőse; és a nagykanizsai **Dénes Sándorné**, a Curie kémia emlékversenyek területvezetője kapta meg a jubileumi elismerést.

A biológia tantárgy idei díjazottja két fiatal tanár: **Bán Sándor**, a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanára, aki Ázsiában is járt diákjaival a Nemzetközi Biológiai Diákolimpián; illetve **Dr. Mészáros Lukács**, a szentendrei Ferences Gimnázium pedagógusa, akinek diákjai országos és nemzetközi versenyeket is nyertek.

Dr. Molnár József

1975-ben az ELTE TTK-n végez okleveles vegyészként, 1978-ban ugyanitt természettudományi doktori fokozatot, 1987-ben kémia szakos középiskolai tanár diplomát szerez. 1975-től 1981-ig a Kőbányai Gyógyszerárugyár Minőségfejlesztési Laboratóriumában kutató vegyész, emellett megbízott oktató a Petrik Lajos Vegyipari Szakközépiskola kihelyezett tagozatán. 1981-től 1983-ig a HUMAN Oltóanyagtermelő és Kutató Intézet Biokémia Osztályán (Gödöllő), megbízott osztályvezető, 1983-tól a Berzsényi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium (Sopron) kémia szakos tanára. A diákok tudományos munkáját

koordináló tanár, pályaválasztási felelős, az Intézményi Tanács tagja, a Líceumi Alapítvány kuratóriumának tagja. 1995-től 2007-ig megbízott óraadó az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet soproni kihelyezett intézetében (gyógyszerészeti kémia oktatása), és részt vesz a környezetegészségügyi asszisztens szak szakmai és vizsgáztatási követelményeinek, tantervének kidolgozásában. Nyomtatott közleményeinek száma 71. Két digitális szakkönyv (CD-ROM) és egy könyvrészlet szerzője. Folyóiratokban 21

tudományos és pedagógiai közleménye jelent meg. Nemzetközi konferencia kiadványokban publikált előadásainak száma 19; hazai konferencia kiadványokban 28 előadásának összefoglalója vagy teljes szövege szerepel. 2002-ben a Tehetségpártolók Baráti Körének alapító tagja lett. 2005-ben ugyancsak alapító tagként lépett be a Kutató Tanárok Országos Szövetségébe. 1999/2000 tanévben főszervezője volt az evangélikus iskolák tanulói részére meghirdetett "Szabad drog nélkül élni" rendezvénynek. 2003-ban a Rába Gimnázium "Az év pedagógusa" kitüntető címmel tüntette ki. 2009-ben a Verband der Chemielehrer/innen Österreichs különdíjjal jutalmazta diákjainak pályamunkáját, és oklevéllel ismerte el a projektben végzett irányító, szervező munkáját.

Dénes Sándorné

A szegedi Radnóti Miklós Gimnáziumban érettségizett, majd a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karán szerzett kémia-fizika szakos középiskolai diplomát. Tanári pályáját 1982-ben kezdte a nagykanizsai Landler Jenő Gimnáziumban (ma Batthyány Lajos Gimnázium). Nevelő-oktató munkáját a szakszerűség, a következetesség, az igényesség jellemzi. Egyszerre tapasztalható igaz embersége, nyíltsága, példamutató

munkaszeretete, tudása. A színvonalas és eredményes tanórai munka mellett nagy gondot fordít a tehetséggondozásra. Az országos regionális és megyei tanulmányi versenyek döntőiben kémiából és fizikából rendszeresen szerepelnek tanítványai. A fáradhatatlan munkabírási szaktanár rendszeresen vállal osztályfőnöki feladatokat; nyolc éve a kémia-biológia munkaközösség vezetőjeként is tevékenykedik. A Curie kémia emlékversenyen évek óta területvezetői feladatokat lát el. A négyfordulós elődöntő dolgozatainak javítását, a területi döntő szervezését,

lebonyolítását, dolgozatainak javítását nagy szakértelemmel és lelkesedéssel végzi. Szakmai aktivitását jelzi, hogy fizikából is részt vett a 30 órás emelt szintű érettségi vizsgáztatói képzésen. A Zala megyei Közoktatási Közalapítvány által meghirdetett pedagógiai és módszertani pályázatra készített publikációi: 2001-2002: Környezetünk kémiája, vizsgálata, védelme, 2003-2004: Gyakorló feladatsorok a kétszintű érettségire kémiából, 2004-2005: Fizikatörténet középiskolásoknak. Részt vett a "Képzők képzése - felkészítés a kémia tantárgy kétszintű érettségijének lebonyolítására" című 60 órás továbbképzési programon a Közoktatás-Fejlesztési és Pedagógus Továbbképzési KHT szervezésében. 2005 áprilisában - a Pedagógiai Intézet felkérésére - a kétszintű kémia érettségi vizsgára felkészítő továbbképzési tanfolyamot tartott Zala Megye középiskolai tanárai számára.

Szeretettel gratulálunk mind a Magyar Kémia Oktatásért díj, mind a Rátz Tanár Úr Életmű díj kitüntetettjeinek, további munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánunk!

Kémia mérföldkövei kiállítás

2001-ben Pavláth Attila, az Amerikai Kémiai Társaság (ACS) akkori elnöke a kémia népszerűsítése érdekében összeállított egy 34 tablóból álló vándorkiállítást. A kiállítás anyagát 2007-ben az MKE rendelkezésére bocsátották és a szöveget a Szegedi Tudományegyetem Fizikai Kémia Tanszékén Rideg Nóra, Németh Veronika irányításával lefordították magyarra. Nemcsak lefordították, hanem alkotó módon, didaktikai és metodikai kiegészítésekkel európai ill. magyar viszonyokra átdolgozták. A sikeres kiállítás a táblázatban megadott helyeken volt.

A kiállítás helyszínei 2007–2008–2009. és 2010-ben

Hely	Intézmény	Szervező
2007-ben		
Szeged	Dugonics András Piarista Gimnázium	Németh Veronika
Sopron	Centenárium Vegyészkonferencia	MKE
Szeged	SZTE, Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskola	Erdélyiné Csöke Zsuzsanna
Szeged	Tabán Általános Iskola	Sós Mária
Kunszentmiklós	Református Kollégium Baksay Sándor Gimnáziuma	Kis Attiláné és Janovics Ildikó
2008-ban		
Monor	Nemzetőr Általános Iskola	Győrfiné Csoh Anikó
Sopron	Szt. Orsolya Római Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium	Főző Mónika
Győr	Krúdy Gyula Középiskola	Kalydi György
Nagykőrös	Arany János Református Gimnázium	Gáspárné Hegedűs Eszter
Kiskunhalas	Református Kollégium Szilády Áron Gimnáziuma	Gavlikné Kiss Anita
Budapest	ELTE Kémiai Intézet	Dr. Turányi Tamás

Szeged	SZTE Általános Orvostudományi Kar	Németh Veronika
Budapest	Fasori Evangélikus Gimnázium	Benkőné Di Giovanni Rita
Pécs	Pécsi Tudományegyetem	Pápayné Dr. Sár Cecília
2009-ben		
Debrecen	Ady Endre Gimnázium	Kertiné Szakáll Anna
Debrecen	Irinyi János Gimnázium	Tóth Albertné
Debrecen	Kossuth Lajos Gimnázium	Bohdaneczky Lászlóné
Debrecen	Tóth Árpád Gimnázium	Fenyősné Kircsi Amália
Nyíregyháza	Nyíregyházi Főiskola	Jekő József
Kecskemét	Kecskeméti Református Gimnázium	Labancz István, Sándor Zoltán, Juhász Katalin
Kecskemét	Katona József Gimnázium	Kiss Attila
Kecskemét	Bolyai Gimnázium	Márkusné Shivrán Mária és Szűcs Orsolya
Kecskemét	Piarista Gimnázium	Gáspár István
Kecskemét	Bányai Júlia Gimnázium	Kiss Árpádné, Borsos Katalin
Budapest	BME - OMIKK	Friedmann Natália
Bonyhád	Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium	Nagy István
Szombathely	Nyugat-magyarországi Egyetem, Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	Takács László
2010-ben		
Sopron	Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium	Molnár Eszter
Aszód	Aszódi Evangélikus Gimnázium	Veizer Valéria
Békéscsaba	Békéscsabai Evangélikus Gimnázium	Mátyásné Orosz Mária
Hódmezővásárhely	Németh László Gimnázium	Szittyai István
Budapest	Deák Téri Evangélikus Gimnázium	Fazakas Andrea

Tolna	Sztárai Mihály Gimnázium	Kovács Attila
Zenta (Szerbia)	Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium	Szórád Endre

A kiállításnak nagy nemzetközi sikere van. Az átdolgozott, angolra visszafordított anyagot eddig 16 más nyelve lefordították, és további 11 nyelvre fordítások folyamatban vannak.

2011-ben vállalatok és egyetemek is be kívánják mutatni a kiállítást (Richter Gedeon Nyrt., Sanofi-Aventis/Chinoin, Pannon Egyetem, Miskolci Egyetem stb.).

Az ENSZ 2011-et a „kémia évének” nyilvánította. Ezt kellene felhasználni a kémia népszerűsítésére oly módon, hogy minél több középiskolába jusson el a kiállítás anyaga.

A Magyar Kémikusok Egyesülete (MKE) középiskoláknak térítésmentesen biztosítja (7-10 napra) a lehetőséget a kiállításra. Az iskoláknak csupán a szállítást kell biztosítani. Igény esetén a kapcsolatot az MKE ügyvezető igazgatójával kell felvenni (Androsits Beáta, tel: 225-8777, e-mail: Androsits@mke.org.hu.)

A kiállítás középiskolákban történő bemutatása jó lehetőség a „kémia évének” megünneplésére, valamint fel kell hívni a figyelmet a kémia fontosságára és nélkülözhetetlenségére.

Prof. Dr. Liptay György
az MKE alelnöke